

УДК 728.1.012.1

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАСОБІВ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО КЕРОВАНОВОГО ЖИТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА

ПОЛЯКОВА Ольга

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

Надано результати дослідження з формування художнього образу інтелектуально керованого середовища житла. Метою стало визначення сучасних засобів та технологічного обладнання, що безпосередньо впливають на сприйняття візуального середовища людиною, викликають естетичні переживання та створюють загальну художньо-образну концепцію.

Ключові слова: дизайн, житлове середовище, розумний будинок, інтелектуальне керування, художній образ.

ВСТУП

Невпинний розвиток високих технологій останніх десятиліть неминуче вплинув і на оснащення житлового середовища людини. З кожним роком все більша кількість інноваційних технологій та пристроїв стають невід'ємною частиною способу життя людей. Тому при проектуванні сучасного помешкання дизайнер середовища має свідомо інтегрувати технологічні досягнення, що оптимізують побут та підвищують рівень якості життя людини.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Актуальною проблемою є визначення засобів формування художнього образу житла, що оснащене технологіями інтелектуального керування середовищем. Технологічне обладнання та пристрої управління ним стають частиною предметного оточення людини у помешканні, тому вони мають бути органічно вписані у візуальне середовище, а також підтримувати загальну художньо-образну концепцію.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Інтелектуально кероване середовище (ІКС) житла – це сучасне житлове середовище, оснащене високотехнологічними пристроями під управлінням центрального комп'ютера, що здатні розпізнавати стан фізичного середовища та жителів, передбачати їх запити і відповідно реагувати, приймаючи автономні рішення, а також впливати на простір фізично для підвищення комфорту, оптимізації споживання ресурсів, підтримки здоров'я і безпеки житла та мешканців [3].

Помешкання, крім утилітарно-практичного призначення, має ще й велике значення в якості об'єкту естетичного переживання. Тому у контексті оснащення середовища засобами інтелектуального керування доцільно говорити і про художньо-образне сприйняття людиною свого житла. У дослідженнях І. О. Розенсон [4] образ дизайн-об'єкту розглядається як проектний, і характеризується приналежністю не стільки художній, скільки споживчій культурі, що виводить його із зони споглядання до зони практичної взаємодії. Використання «образного підходу» в дизайні передбачає застосування 3-х методичних аспектів: художнє моделювання, композиційне формоутворення, сенсотворення.

Розглянемо детальніше аспект композиційного формотворення у контексті проектування інтелектуально керованого середовища житла як дизайн-об'єкту та засоби, що безпосередньо впливають на формування художнього образу у сучасному помешканні людини.

Форма та композиційні засади. Формоутворення середовища як цілісної системи та її окремих складових елементів відноситься до сфери композиційної гармонізації – пропорційності, збалансованості, єдності образно-стильового вирішення. Для дизайнера формотворчі чинники вихідних даних середовища дають можливість скласти загальне уявлення і окреслити образ майбутньої форми, а закономірності композиції дають можливість, рухаючись від цілого до його складових, досягти узгодженості.

Формування ІКС житла з точки зору формотворчих та композиційних основ не відрізняється від традиційного підходу. Оскільки усе обладнання стає частиною предметного наповнення житла, воно може бути мобільним, стаціонарним або вбудованим; може активно впливати на формування візуального середовища, або бути прихованим. Деякі елементи (панелі управління, вимикачі, окремі датчики та ін.) мають знаходитись у полі зору мешканців, з огляду на що вже безпосередньо розробники обладнання формують асортимент його дизайну за формою, кольором та матеріалами придатним до інтеграції в інтер'єри з різним стилістичним вирішенням.

Колір. Колористикою предметно-просторового середовища є системна взаємодія великої кількості кольорових об'єктів, природних і створених штучно просторів середовища та їх предметне наповнення. Усе це сприймається як безперервне кольорове поле, що оточує людину [1]. Гармонія кольорів пов'язана найперше з емоційним враженням від поєднання кольорів, яке є досить суб'єктивним та може змінюватись не лише у різних людей, але й у однієї і тієї самої. Для психіки людини є властивою втома від звичних поєднань. І це слугує фактором, що підкреслює необхідність створення динамічного середовища в цілому, і оточуючого кольорового поля зокрема.

Існує два принципи взаємодії ІКС з колористичним середовищем:

- колористичне вирішення обладнання, що формує предметне наповнення та має гармонійно вписуватись в концепцію колористичної композиції,
- управління кольоровим середовищем житла засобами інтелектуального керування.

Найчастіше останній варіант реалізується через управління освітленням, однак ці засоби будуть розглянуті окремо наступним пунктом. Впливати ж на колористичне вирішення середовища за допомогою електроніки можна: при використанні спеціальних матеріалів в оздобленні (напр., фотохромне скло «Smart Glass», термохромні фарби, електрофоретичні екрани) та за допомогою механізованих елементів, що мають властивість до зміни кольору.

Світло. Освітлення є невід'ємною складовою загального сприйняття простору та його художнього образу. Майже для всіх приміщень житла притаманне поєднання природнього сонячного світла та штучного електричного, і, в залежності від часу доби та функціональних процесів у різних зонах помешкання, сценарії використання різних джерел світла можуть відрізнитися. Освітлювальні прилади виконують дві основні функції: утилітарну – полягає у забезпеченні необхідним освітленням усіх процесів, та декоративну – в якості активних складових композиційної структури інтер'єру.

Для ІКС житла налаштування світлових ефектів для середовища, формування сценаріїв освітлення та управління окремими групами джерел світла є типовою задачею, що виконується навіть найпростішими за комплектацією системами з інтелектуальним керуванням. Однак на відміну від звичних засобів управління освітленням за допомогою поєднання джерел світла у групи та вмикання їх за потребою, в системі інтелектуального керування присутня можливість побудови алгоритмів і залежностей. Тому певні режими освітлення стають частиною загальних сценаріїв функціонування середовища житла.

Трансформація середовища. Тенденції гуманізації та індивідуалізації житлового середовища, актуалізують осмислення проблем дизайну динамічного простору, що підлаштовується і адаптується до різних потреб мешканців, створює умови для естетичного вибору. З точки зору теорії дизайну трансформація розглядається в якості функціональної варіативності об'єкту дизайну. Тому можливістю трансформації володіють ті об'єкти, що мають таку матеріальну структуру, яка дозволяє їм перетворюватися на інші об'єкти або істотно змінювати свої функції та властивості [2].

В якості засобу збагачення художнього образу ІКС житла дозволяє використовувати трансформацію для зміни зонування помешкання, трансформації предметного оточення зі зміною або розширенням функціонального призначення, а також для мобільних елементів середовища.

ВИСНОВКИ

Визначено засоби формування художнього образу в умовах проектування інтелектуально керованого середовища житла. Встановлено, що технологічне обладнання та пристрої управління можуть активно впливати на формування візуального середовища, або бути прихованими і не взаємодіяти з ним. Основними засобами формування художнього образу за допомогою обладнання ІКС житла визначено: формотворчі та композиційні засади, колір, освітлення, трансформацію середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архитектурный дизайн: словарь-справочник / под общ.ред. Е. С. Агранович-Пономарёвой. – Ростов н/Д : Феникс, 2009. – 342 с.
2. Барышева В. Е. Мобильные элементы и динамическая форма в пространстве жилого интерьера : автореферат дис.... канд. искусств.: спец. 17.00.06 «Техническая эстетика». – М. : ВНИИТЭ. – 1992.
3. Полякова О. В. Класифікація функціональних складових елементів системи інтелектуального керування середовищем при проектуванні житла // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Технічні науки. – 2016. – №. 4. – С. 133–141.
4. Розенсон И. А. Основы теории дизайна [Текст] : учебник для вузов / И. А. Розенсон. – СПб. : Питер, 2008. – 219 с.

POLIAKOVA O.

DETERMINATION OF ARTISTIC IMAGE FORMING FACTORS FOR INTELLIGENTLY CONTROLLED LIVING ENVIRONMENT

The paper presents the results of research on creating an artistic image of intelligently controlled living environment. The purpose was to determine the actual factors, which directly affect the perception of human visual environment, cause aesthetic experiences and create a general artistic concept.

Key words: *design, living environment, smart home, intelligent control, artistic image.*